

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Сьогодні для кожного абітурієнта, студента, викладача і роботодавця питання розвитку національної освіти взагалі і вищої, зокрема – є не просто нагальним питанням, а справжнім викликом часу. Адже постійний рух вперед, глобалізація світу, прагнення України долучитися до демократичних країн Європи змушують вчорашніх випускників вишів пристосовуватися до умов сьогодення. Та чи в змозі вони до цього, зважаючи на стан нашої системи освіти? Тож у цій статті я пропоную вам розглянути вітчизняну систему вищої освіти з питань відповідності викликам сучасності.

Наразі структура вищої освіти зумовлена Болонським процесом, який почався з червня 1999 року. Наступний етап цього процесу було розпочато у Празі 19 травня 2001 року, було представлено 33 країни-учасниці. Третій етап – 18-19 вересня 2003 року під час якого були прийняті вимоги і стандарти до вчених ступенів [4, с. 16]. Приєднання України до Болонського процесу розпочалося з травня 2005 року. Головним завданням якого є формування спільного освітньо-наукового простору в Європі. Болонська декларація включає в себе дворівневність системи підготовки майбутніх фахівців (бакалавр, магістр), уніфікацію напрямів і спеціальностей підготовки, перехід до Європейської кредитно-трансферної системи, мобільність студентів і викладачів, автономність університетів тощо [2, с. 1].

Зважаючи на це структура освіти у вишах України змінилася і тепер складається з двох блоків:

- 1) Бакалаврат;
- 2) Магістратура.

Загалом навчання в університеті триває шість років: 4 – бакалаврат, 1,5-2 – магістратура. Кожен з блоків включає в себе набір дисциплін вивчення яких складається з певної кількості модулів.

В умовах сьогодення безпека полягає у механічному запровадженні принципів Болонського процесу, який ще й досі не набув цілковитої кодифікації. У переважній більшості в нашій країні він існує тільки на папері й досі не отримав масової підтримки з боку викладацького складу освітніх закладів. Тому непослідовна політика держави і керівництва вишів у питанні запровадження принципів болонської системи призвела до ряду проблем з якими зіштовхуються як студенти, так і викладачі.

Серед них можна виокремити такі:

- працевлаштування випускників не за спеціальністю;
- відтік студентів до закордонних вишів;
- низький рівень одержаних знань;
- знецінення статусу викладача тощо.

Згідно з даними останніх соціологічних досліджень студентів не влаштовує якість наданої освіти, матеріально-технічного забезпечення вишів, багато хто не бачить перспектив розвитку і не розуміє чи знадобиться їм диплом бакалавра чи магістра [3, с. 15].

Це ж у свою чергу є наслідком руйнування самої ідею цього процесу. Саме ці фактори впливають на якість не тільки процесу викладання, а й засвоєння матеріалу, що має не абияке значення у педагогічній науці і практиці. Адже неправильне впровадження цього процесу може призвести до руйнації того унікального, природовідповідного і важливого, що вже створено в національній освітньо-науковій галузі.

Одним зі шляхів вирішення цих проблем може стати формування не просто знань і вмінь у студентів, а цілого комплексу компетентностей. Запорукою цього може стати переорієнтування системи освіти на потреби студента, на його креативність. Для цього потрібно змінити структуру освіти: дозволити студентам обирати викладача, залучати закордонних лекторів, дати можливість обирати додаткові предмети самостійно, а не за вказівкою керівництва чи вже постфактом, підняти престиж знань шляхом запровадження грантової і стипендіальної системи [1, с. 4]. Усі ці фактори дозволять студентам почуватись більш вільно, здобувати освіту не просто задля диплому, а заради знань. За такої системи викладач буде не просто джерелом безспростовної інформації, а перетвориться на людину, яка спонукатиме до вивчення чогось нового, до пошуку інформації, зможе стати рівним співрозмовником. Він перетвориться на наставника на шляху до знань, зможе поділитися власним досвідом.

Отже, питання розвитку вищої освіти в Україні не полишає своєї актуальності і сьогодні, адже стіни вишів кожного року полишають тисячі студентів, які мають стати справжніми фахівцями у своїй справі. Реформа освіти має стати не просто гучним гаслом, а й не менш вагомими діями. Послідовне запровадження Болонської декларації, увага до вітчизняних досягнень у сфері педагогіки і управління та до особливостей нашої культури і світосприйняття зможуть підняти вищу освіту в нашій державі до належного їй рівня.

Список використаної літератури

1. *Т. Бовсунівська* Реформа вищої освіти в Україні як нездоланна проблема Віче №14, липень 2015. Режим доступу: <http://veche.kiev.ua/journal/4828/>
2. *М. Дробноход* Сьогодення і проблеми вищої школи України. Режим доступу: <http://www.anvsu.org.ua/index.files/Articles/Drobnokhod2.htm>
3. *О.В. Бєлодєд* Болонський процес. Підсумки соціологічного опитування з питань реформування вищої освіти України, 2015. Режим доступу: oldlib.nuos.edu.ua/files/Soc_dosl_01.pdf
4. Педагогіка. Інтегрований курс теорії та історії: Навчально-методичний посібник: У 2 ч./ За ред. А.М. Бойко. – Ч. 2. – К.: ВІПОЛ; Полтава: АСМІ, 2004. – 504 с.